

Sygn. akt III UK 51/12

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 14 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

SSA Magdalena Tymińska

w sprawie z odwołania T. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o prawo do emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 lutego 2013 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 29 grudnia 2011 r.,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 31 grudnia 2009 r. odmówił przyznania ubezpieczonej T. P. prawa do emerytury

nauczycielskiej, uzasadniając swoje stanowisko tym, że ubezpieczona nie wykazała wymaganego 20-letniego okresu pracy nauczycielskiej.

Ubezpieczona T. P. wniosła odwołanie od tej decyzji do Sądu Okręgowego - Sądu Ubezpieczeń Społecznych w L., domagając się zmiany decyzji i przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków na okoliczność, że wykonywana przez nią praca w żłobku była pracą wychowawczo-dydaktyczną.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2010 r. Sąd Okręgowy - Sąd Ubezpieczeń Społecznych w L. oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że T. P., urodzona w dniu 1 marca 1957 r., w dniu 14 grudnia 2009 r. zgłosiła wniosek o emeryturę, dołączając do niego świadectwo pracy, z którego wynikało, że z dniem 14 grudnia 2009 r. został rozwiązany stosunek pracy łączący ją z Zespołem Wychowania i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 [...]. Po dokonaniu sprawdzenia okresów ubezpieczenia organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 31 grudnia 2009 r. odmówił jednak przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury, ponieważ stwierdził, że zamiast wymaganego 20-letniego okresu pracy nauczycielskiej, udowodniła ona jedynie 18 lat, 9 miesięcy i 22 dni takiej pracy. Organ rentowy nie uwzględnił bowiem jako pracy nauczycielskiej okresów zatrudnienia ubezpieczonej od dnia 1 września 1985 r. do dnia 31 grudnia 1990 r. w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w C. - Żłobku Nr [...] i od dnia 1 stycznia do dnia 30 września 1991 r. w Zakładzie Żłobków i Przedszkoli Miejskich - Żłobek Nr [...]

Badając zasadność wydanej decyzji, Sąd Okręgowy uznał, że jedyną sporną w sprawie okolicznością było ustalenie, czy zakwestionowany przez organ rentowy okres zatrudnienia jest okresem pracy w szczególnym charakterze. W oparciu o dokumenty dotyczące tego okresu zatrudnienia, zeznania ubezpieczonej i świadków Sąd Okręgowy ustalił, że w spornych okresach ubezpieczona pracowała w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym Żłobku Nr [...] oraz Zakładzie Żłobków i Przedszkoli Miejskich Żłobku Nr [...] w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszej opiekunki dziecięcej, zajmując się dziećmi przedziale wiekowym od 2,5 do 3-4 lat i prowadząc z nimi różnego rodzaju zajęcia umysłowe, ruchowe, konstrukcyjno-manipulacyjne, muzyczne, plastyczne, przyrodnicze i wokalne.

Wskazując na powyższe ustalenia, Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż ubezpieczona domagała się przyznania emerytury na zasadach przewidzianych w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz.U. Nr 97 z 2006 roku, poz.674 ze zm.), stanowiących, że nauczyciele mający 30 letni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, mogą po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy przejść na emeryturę. W myśl art. 88 ust. 2a tego przepisu nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., zachowali prawo do nabycia emerytury bez względu na wiek, o ile spełnili wymagane warunki do dnia 31 grudnia 2008 r., z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, przy czym nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego lub złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w funduszu na dochody budżetu państwa.

Zdaniem Sądu Okręgowego, te szczególne uprawnienia do emerytury bez względu na wiek dotyczą wyłącznie nauczycieli zatrudnionych w placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela - w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329), zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych działających na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. Nr 35, poz. 228), publicznych kolegiach pracowników służb społecznych, przy czym przepisy ustawy odnoszą się również do nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 137, poz. 1304) w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych działających na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414). Jednocześnie przepis art. 3 pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela stanowi, że ilekroć w ustawie jest mowa o nauczycielach - rozumie się przez to nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 i 1a.

Sąd Okręgowy na tej podstawie przyjął, że ustawa Karta Nauczyciela nie ma zastosowania do osób zatrudnionych w żłobkach, a więc zatrudnienia tego nie można zaliczyć do pracy nauczycielskiej. Sąd Okręgowy podzielił w tym zakresie pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 maja 2006 r., I UK 319/05, że w obecnym stanie prawnym żadna inna praca poza objętą przepisami art. 1 w związku z art. 3 ust. 1 Karty Nauczyciela nie jest uznawana za pracę nauczycielską. Żłobek natomiast jest zakładem opieki zdrowotnej, zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej. Z uwagi na niespełnienie przez ubezpieczoną przesłanki 20-letniego stażu pracy w szczególnym charakterze nie jest więc możliwe przyznanie jej świadczenia przewidzianego w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 29 grudnia 2011 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczoną T. P. od wyroku Sądu pierwszej instancji. Uznał bowiem, że wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy orzekł o istocie sprawy, badając sporną przesłankę stażu pracy ubezpieczonej w szczególnym charakterze. Jako bezzasadny Sąd drugiej instancji określił przy tym zarzut naruszenia prawa materialnego - przepisu art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. Przepis ten określa warunki nabycia przez nauczycieli emerytury bez względu na wiek i do nabycia prawa do tego świadczenia konieczne jest spełnienie łączne wymienionych w nim przesłanek. Wbrew zarzutom apelacji, ustalenia Sądu Okręgowego co do uznania, że ubezpieczona jako opiekunka dziecięca zatrudniona w żłobku nie wykonywała pracy nauczyciela w rozumieniu ustawy Karta Nauczyciela są prawidłowe i znajdują potwierdzenie w utrwalonym orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego.

Sąd Apelacyjny podkreślił równocześnie, iż nauczycielem w rozumieniu Karty Nauczyciela jest osoba zatrudniona na stanowiskach pedagogicznych i wychowawczych w szkołach i innych placówkach zajmujących się kształceniem, wychowywaniem i pracą oświatową, wymienionych w art. 1 ust. 1 i ust. 2. Wykonywanie pracy polegającej na sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich nauczaniu w jednostkach niebędących placówkami wymienionymi w powołanych przepisach nie spełnia warunku uznania tej pracy za pracę nauczycielską, a osoby wykonującej ją, za nauczyciela. Podnoszony w apelacji argument, że praca

opiekunki dziecięcej w żłobku zasadniczo była identyczna z pracą nauczyciela przedszkola nie jest trafny. W wymaganym 20-letnim stażu pracy nauczycielskiej uwzględnia się bowiem zatrudnienie w szkołach, placówkach i innych jednostkach organizacyjnych wymienionych w art. 1 oraz w przepisach wykonawczych wydanych z mocy art. 5 Karty Nauczyciela, zawierającego upoważnienie dla ministra edukacji narodowej do rozciągnięcia, w drodze rozporządzenia, przepisów ustawy lub niektórych jej postanowień na podmioty niewymienione w tych przepisach. Upoważnienie to minister edukacji narodowej wykonał tylko odnośnie do instruktorów i kierowników praktycznej nauki zawodu oraz niektórych innych pracowników prowadzących prace dydaktyczne i wychowawcze (rozporządzenie z dnia 14 września 1998 r., Dz.U. Nr 126, poz. 833). Praca wykonywana w placówkach niewymienionych w tych przepisach, nie może być natomiast uznana za pracę nauczycielską, co słusznie podkreślił Sąd pierwszej instancji.

Ubezpieczona wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, przez uznanie, że nauczyciel zatrudniony w placówce oświatowej, z którego wyodrębniony jest żłobek, nie świadczy pracy pedagogicznej w rozumieniu tej normy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy wskazano na dwie przesłanki, to jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania, czy dla spełnienia warunku pracy pedagogicznej w rozumieniu art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.), decydujące znaczenie ma jedynie rodzaj podejmowanych czynności, czy też konieczne jest zatrudnienie w placówce, o której mowa w art. 1 w związku z art. 3 ust. 1 wskazywanej wyżej ustawy, a także na potrzebę wykładni budzącej poważne wątpliwości art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela w zakresie, czy pracą „nauczycielską” w myśl tej normy jest praca świadczona w placówce, w której przebywają dzieci 3-4 letnie, jeżeli spełnia ona warunki do uznania tej placówki jako należącej do „szeroko rozumianego systemu oświaty”.

Mając na uwadze tak postawione zarzuty, wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

W uzasadnieniu skargi podniesiono z kolei, że gramatyczna wykładnia przepisów przyjęta przez Sąd Apelacyjny wypacza sens przyjętych w nich rozwiązań. Zdaniem skarżącej o tym, czy praca spełnia warunki do uznania ją za pedagogiczną w myśl art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela nie decyduje, czy dana placówka podlegała ustawie o systemie oświaty, ale jej charakter i jej ewentualne świadczenie w placówce, która może być uznana za oświatową. Jeżeli T. P. wykonywała pracę pedagogiczną, a niewątpliwie była nią praca opiekunki dzieci trzy -czteroletnich podejmowana w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym Żłobku nr [...], jak również w Zakładzie Żłobków i Przedszkoli Miejskich Żłobku Nr [...], to nie ma podstaw, aby nie uznać tych okresów pracy jako pracy w warunkach szczególnych. Nie tylko bowiem dlatego, że praca ta była identyczna jak wykonywana przez skarżącą w przedszkolu, ale również z tego względu, iż oba miejsca zatrudnienia zainteresowanej były placówkami oświatowymi. Wprawdzie w czasie zatrudnienia skarżącej w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym Żłobku nr [...] i Zakładzie Żłobków i Przedszkoli Miejskich Żłobku Nr [...] jednostki te nie podlegały ustawie o systemie oświaty, ale niewątpliwie winny być zaliczone do placówek szeroko rozumianej oświaty.

Jednocześnie wskazano, że wbrew zapatrywaniom Sądu Apelacyjnego powyższe zagadnienie wcale nie zostało rozstrzygnięte przez judykaturę. Oczywiście opublikowane zostały orzeczenia, w których wskazywano, iż pracą pedagogiczną w rozumieniu art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela jest tylko ta świadczona w placówkach zaliczonych do systemu oświaty przez stosowną ustawę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 r., I UK 319/05), ale pojawiały się też diametralnie odmienne (np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 maja 1999 r., III AUa 173/99, w którym to wyroku zaliczono do pracy pedagogicznej pracę w punktach katechetycznych, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 r., III AUa 173/99, gdzie prawo do emerytury zagwarantowano osobom zatrudnionym w organizacjach społecznych lub w związkach zawodowych na stanowiskach wymagających kwalifikacji

pedagogicznych). Zatem, już ta okoliczność wskazuje, że istnieją poważne rozbieżności w orzecznictwie w zakresie właściwego zrekonstruowania normy zawartej w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, co samo w sobie uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawiera uzasadnionych podstaw.

Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 lipca 2003 r., II UK 323/02 (OSNP 2004 r. nr 11, poz. 197), po wejściu w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wyraźnie zarysowują się dwa odrębne systemy emerytalne nauczycieli, wywodzące się z potraktowania pracy nauczycielskiej jako zatrudnienie w szczególnym charakterze: pierwszy, związany z wykonywaniem pracy w szczególnym charakterze określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w związku z art. 32 i 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. i drugi, w którym warunki emerytalne regulowane są przepisami odrębnymi. Przepis art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, którego wykładnię dokonaną przez Sąd drugiej instancji kwestionuje skarżący, stanowi właśnie ową odrębną regulację w stosunku do art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określając własne przesłanki nabycia prawa do emerytury na jego podstawie. Przepis ten znajduje zastosowanie, przez art. 32 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach, do nauczycieli urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r., a uprawnienia z niego wynikające zachowują również - z mocy art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela - nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., którzy spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach oraz nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa. Zgodnie z art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela nauczyciele mający

trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę. Wykładnia powołanego przepisu nie może być dokonywana z pominięciem art. 86 Karty Nauczyciela, w myśl którego nauczyciel zaliczany jest do pracowników wykonujących pracę w szczególnym charakterze. Użyte w obu zacytowanych przepisach pojęcia: „nauczyciel” oraz „praca w szczególnym charakterze” wymagają wszakże doprecyzowania. Analizując wstępnie drugie z owych pojęć, wypada stwierdzić, że nie jest ono zdefiniowane w przepisach Karty Nauczyciela. Przepisy wymienionej ustawy nie odsyłają również w tym zakresie do innych aktów prawnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednak jednolicie, że skoro z mocy art. 32 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach przepis art. 88 ust. 1 należy do systemu emerytalnego, to do interpretacji użytych w nim pojęć, w tym pojęcia „wykonywania pracy w szczególnym charakterze” stosuje się definicje obowiązujące w owym systemie, a więc stosowane w związku z art. 32 ust. 4 przepisy § 3 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., zwanego dalej rozporządzeniem) ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.), która weszła w życie z dniem 15 listopada 1991 r. oraz obowiązującego od dnia 1 lipca 2004 r. przepisu art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach (por. między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 361, z dnia 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 328, z dnia 5 lutego 2009 r., II UK 185/08, LEX nr 725047 oraz z dnia 21 maja 2009 r., II UK 370/08, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 20). Zdaniem Sądu Najwyższego w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, oznacza to również, że wykładnia użytego w art. 86 i art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela pojęcia „praca w szczególnym charakterze” winna uwzględniać regulację zawartą w art. 32 ust. 3 pkt 5 ustawy o emeryturach i

rentach, zgodnie z którym dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze uważa się nauczycieli, wychowawców lub innych pracowników pedagogicznych wykonujących pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, ze zm.). Taki sposób rozumienia użytego w art. 86 i art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela pojęcia „praca w szczególnym charakterze” doznaje istotnego wzmocnienia, jeśli zważyć, że doprecyzowanie nierozzerwalnie związanego z nim pojęcia „nauczyciel” również wymaga sięgnięcia do art. 1, a także art. 3 pkt 1 Karty Nauczyciela, co jest o tyle oczywiste, iż zwłaszcza drugi z wymienionych przepisów jest umieszczony w tzw. słowniczku ustawowym, który zawiera ustawową (legalną) definicję pojęcia „nauczyciel”. Z kolei w myśl art. 3 pkt 1 Karty Nauczyciela, ilekroć w ustawie jest mowa o nauczycielach bez bliższego określenia - rozumie się przez to nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1, a zatem (według stanu prawnego obowiązującego do dnia 31 grudnia 2011 r.) w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych działających na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, publicznych kolegiach pracowników służb społecznych, a także zatrudnionych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 137, poz. 1304) w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych działających na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej. Należy zatem w pełni podzielić pogląd wyrażony w powoływanym przez Sąd drugiej instancji wyroku Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 r., I UK 319/05 (Pr. Pracy 2006, nr 9 poz. 28), że wykonywanie pracy polegającej (nawet – podkreślenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie) na nauczaniu lub szkoleniu w jednostkach organizacyjnych niebędących placówkami wymienionymi w powołanych przepisach nie spełnia warunku do uznania tej pracy za pracę nauczycielską, a osoby

wykonywającej ją, za nauczyciela. Jak wynika natomiast z ustaleń faktycznych dokonanych przez Sądy meriti, którymi Sąd Najwyższy jest związany w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), ubezpieczona w obu spornych w niniejszej sprawie okresach była zatrudniona jako starsza opiekunka dziecięca, a więc nie jako nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny oraz – co wymaga szczególnego podkreślenia – jej pracodawcą nie był wówczas żaden z wyżej wymienionych podmiotów, ale w obu przypadkach żłobek, a więc bez wątpienia nie „placówka oświatowa” – jak sugeruje skarżąca – ale jednostka organizacyjna systemu służby zdrowia i opieki społecznej (zakład służby zdrowia sprawujący opiekę zdrowotną i udzielający świadczeń z dziedziny opieki społecznej), działająca w spornych okresach na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 maja 1982 r. w sprawie organizacji i zadań zakładów opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 15, poz. 121 ze zm.), wydanego w ramach realizacji delegacji ustawowej zawartej w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz.U. z 1948 r. Nr 55, poz. 434, z 1950 r. Nr 36, poz. 327 i 334, z 1951 r. Nr 1, poz. 2 oraz z 1955 r. Nr 11, poz. 67). Reasumując ten wątek rozważań, wypada stwierdzić, że praca opiekunki dziecięcej w żłobku, choćby wiązała się z wykonywaniem obowiązków, które miały charakter dydaktyczny, nie może zostać uznana za pracę nauczyciela wykonywaną w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela.

Odnosząc się zaś do podniesionych w uzasadnieniu skargi kasacyjnej argumentów sugerujących przyjmowanie w judykaturze stanowiska odmiennego od zaprezentowanego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 r., I UK 319/05, Sąd Najwyższy zauważa, iż kwestia związana z możliwością uznawania za pracę nauczyciela w szczególnym charakterze pracy wykonywanej przez katechetów w parafialnych punktach katechetycznych jest efektem szczególnej regulacji zawartej w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 29, poz. 154), zgodnie z którą do nauczycieli i wychowawców zatrudnionych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez kościelne osoby prawne, a także

świeckich nauczycieli w niższych seminariach duchownych stosuje się prawa i obowiązki ustalone dla nauczycieli i wychowawców zatrudnionych w państwowych szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych oraz opiekuńczo-wychowawczych, zaś w odniesieniu do okresu sprzed 25 października 1990 r. także wykładni tego przepisu w powiązaniu z przepisami ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz.U. Nr 32, poz. 160 ze zm.) i aktów wykonawczych do niej, dokonanej i szczegółowo uzasadnionej przez Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia z dnia 13 czerwca 2001 r., III ZP 32/00 (OSNP 2002 nr 7, poz. 165) oraz uchwale z dnia 9 stycznia 2002 r., II UKN 111/00 (LEX nr 559958). Należy więc jedynie stwierdzić, iż nie istnieją podobne szczególne regulacje prawne, które dotyczyłyby opiekunów dziecięcych zatrudnionych w żłobkach i które umożliwiałyby potraktowanie ich pracy jako mającej wpływ na prawo do emerytury nauczycielskiej. Co do uznania przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 410/97 (OSNP 1998 nr 21, poz. 636), że „osobom zatrudnionym w organizacjach społecznych lub w związkach zawodowych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługuje uprawnienie do emerytury na warunkach przewidzianych w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela wtedy, gdy są nauczycielami mianowanymi i gdy przeszły do pracy w takich jednostkach ze szkół lub innych placówek wymienionych w art. 1 pkt 1-5 tej ustawy”, wypada z kolei zauważyć – co zapewne umknęło uwadze skarżącej – że powołany wyrok zapadł w czasie, w którym, zgodnie z art. 1 ust. 2 Karty Nauczyciela, osoby w nim wskazane podlegały tej ustawie, w związku z czym przysługiwały im również uprawnienia emerytalne przewidziane w art. 88 ust. 1. W świetle tych argumentów należy uznać, że nie istnieje sygnalizowana przez skarżącą rozbieżność w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.